

นิเวศวิทย์ มจร.
สร้างคน - นวัตกรรม
> 26

นิเวศวิทย์ มจร. สร้างคน-นวัตกรรม

● สานิตย์ กับพิลา กรุงเทพธุรกิจ

เมื่อโลกเปลี่ยน สถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นผลิตบุคลากรคุณภาพเข้าสู่ตลาดก็ต้องปรับตัวรับ เช่นเดียวกับ “มจร.” ที่ขยับสู่การเป็น “The Entrepreneurial University” คิดและพัฒนาแบบผู้ประกอบการ พร้อมลงทุนโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น หนุนเกิดระบบนิเวศที่เอื้อให้เกิดการพัฒนา นวัตกรรม และนวัตกรรม

ในฐานะที่เป็น 1 ในมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี หรือ มจร. วิจัยและพัฒนาออกมาเป็นนวัตกรรมอย่างต่อเนื่องและตอบโจทย์ความต้องการที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นในเชิงองค์ความรู้ ความต้องการภาคอุตสาหกรรม หรือประโยชน์ในเชิงสังคมและประเทศชาติ

ระบบนิเวศสร้างนวัตกรรม

รศ.สุวิทย์ เตีย รักษาการแทนอธิการบดี มจร. กล่าวว่า แนวคิด The Entrepreneurial University มหาวิทยาลัยนักคิดนักพัฒนา (แบบผู้ประกอบการ) ที่ต่อยอดมาจากแนวคิดของ Holden Thorp and Buck Goldstein ซึ่งไม่ได้หมายถึงมหาวิทยาลัยทำหน้าที่แค่สอนวิชาการ คำขายหรือบริหารธุรกิจ หากต้องประกอบด้วยส่งเสริม Liberal Arts Education ที่ผสมผสานความรู้ด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์

EATLAB ร้านอาหารแห่งอนาคต ที่ใช้แพลตฟอร์มปัญญาประดิษฐ์ บล็อกเชน และบิ๊กดาต้า บันทึกพฤติกรรมมารบโรคของมนุษย์ 4.0 เพื่อวิเคราะห์ความพึงพอใจ ตอบความต้องการของอุตสาหกรรมอาหาร

ซึ่งเป็นหัวข้อที่จะนำไปสู่ นวัตกรรม, เติบโตขึ้นด้วยการแก้ไขหรือปัญหาขนาดใหญ่, สร้างนวัตกรรมที่นำไปสู่การเกิดผลจริง และที่สำคัญคือ สร้างความร่วมมือระหว่าง “ภาควิชาการ” กับ “ผู้ประกอบการ”

“สิ่งสำคัญอันดับแรกของการผลักดันให้เกิดนวัตกรรม คือ ระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่เปิดโอกาสให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาคการศึกษา กับภาคเอกชน กระตุ้นให้เกิดไอเดียใหม่ๆ ที่นำไปสู่ นวัตกรรม เช่น อาคารเคเอ็กซ์ (Knowledge exchange) เป็นระบบ

นิเวศที่มาจากแนวคิดดังกล่าวตั้งแต่ปี 2553 ภายในมีรูปแบบที่เอื้อให้เกิด นวัตกรรม ตั้งแต่ห้องปฏิบัติการ บริษัท ที่สปีนออฟจากการวิจัย สตาร์ทอัพ และอื่นๆ” รศ.สุวิทย์ กล่าว

ตัวอาคารถูกกำหนดเป็นสถานที่ทำงาน พบปะ และจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ของหน่วยงาน 5 กลุ่ม ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคอุตสาหกรรม ภาคการศึกษา และสถาบันการเงิน ซึ่งอาคารถูกออกแบบให้มีความเป็นระบบนิเวศที่เอื้อต่อการสร้างสตาร์ทอัพและการ

แลกเปลี่ยนความรู้ โดยออกแบบให้มีลักษณะสอดประสานเชื่อมโยงกันระหว่างพื้นที่แต่ละส่วน ตามแนวคิด Interlocking in Space เพื่อรองรับหลักการดำเนินงานภายในอาคารที่มุ่งให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของทั้ง 5 กลุ่ม

ผศ.ทิพวรรณ ปิ่นวนิชย์กุล รองอธิการบดีฝ่ายการเงินและทรัพย์สิน กล่าวว่า การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อให้เกิดนวัตกรรมนำไปใช้ได้จริง นอกจากโครงสร้างพื้นฐาน ปัจจัยที่สำคัญอีกประการคือ คนที่สร้าง นวัตกรรม

เราต้องมีกำลังคนหรือนวัตกรรมที่มีศักยภาพ
เพื่อผลักดันให้ระบบนิเวศนวัตกรรมรองรับตลาดที่จะขยายตัว
สุวิทย์ เตีย

หรือนวัตกรรม ซึ่งบทบาทหลักของมหาวิทยาลัยคือการเรียนการสอน การสร้างองค์ความรู้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์ที่อาจนำไปต่อยอดในรูปของการจดสิทธิบัตร หรือพินิจทางปัญญาอื่นๆ และขายหรือถ่ายทอดทรัพย์สินทางปัญญานั้นๆ ให้กับผู้ที่ต้องการ

รูปแบบการสร้างธุรกิจใหม่หรือสตาร์ทอัพของ มจธ. แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ สตาร์ทอัพกลุ่มนักศึกษาและสตาร์ทอัพที่เกิดจากการสปีนออฟจากแล็บต่างๆ ในส่วนของกลุ่มแรกนั้นมหาวิทยาลัยให้ทุนทั้งหมด 30 บริษัท และมี 15 บริษัทที่สามารถดำเนินธุรกิจได้จริง การสนับสนุนในลักษณะนี้เป็นการบ่มเพาะกลุ่มนวัตกรรมที่ทำได้จริง โดยมี 2 บริษัทที่อยู่ได้เกิน 3 ปี หนึ่งในนั้นคือ InsightEra ที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีแมชชีนเลิร์นนิงและปัญญาประดิษฐ์ทำแอปพลิเคชันแพลตฟอร์มสำหรับปักคตา

ในขณะที่สตาร์ทอัพนวัตกรรมที่มาจาก การสปีนออฟ เช่น EATLAB ที่ใช้ปัญญาประดิษฐ์ประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคตอบโต้ภัยอุตสาหกรรมอาหารยุคใหม่ ซึ่งเป็น 1 ใน 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ หรือ SmartWire ลวดดัดพันอัจฉริยะ เป็นต้น

“เราอยากที่จะเป็นผู้ร่วมลงทุนในลักษณะของเม็ดเงิน แต่การเป็นมหาวิทยาลัยนั้นทำได้ไม่ได้จึงเกิดความร่วมมือในลักษณะของการถ่ายทอดเทคโนโลยี อาจอยู่ในรูปของการถือครองหุ้น ซึ่งการที่มหาวิทยาลัยเข้าไปร่วมถือหุ้นในบริษัทนั้นๆ เป็นการสนับสนุนระยะยาวเพื่อร่วมประคับประคองธุรกิจให้สามารถขยายและสร้างรายได้ กลับคืนสู่รัฐในรูปของภาษี”

‘คน’มากตัวสำคัญ

ปัจจุบัน รายได้ของมหาวิทยาลัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ งบประมาณประจำปี ที่รัฐบาลจัดสรรให้, ค่าเล่าเรียนและราย

ได้จากการวิจัยและบริการทางวิชาการ ซึ่งเป้าหมายคือ การเพิ่มรายได้ส่วนที่สามให้สามารถเลี้ยงตัวเองได้ทั้งหมด ไม่ต้องพึ่งบอดหนุนจากภาครัฐ ปัจจุบันใกล้จะถึงเป้าหมายนั้นแล้ว

“เราเป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนด้วย มั่นสมองทำให้ต้นทุนในการบริหารจัดการบุคลากรระดับนั้นต่อหัวสูงมาก เพื่อให้การวิจัยและบริการทางวิชาการของ มจธ. แข็งแกร่งพอที่จะสร้างรายได้ แต่ถ้าประเทศส่งเสริม มีกฎระเบียบที่ชัดเจน หนุนภาคเอกชนให้เติบโตด้วย วทน. จริง เอกชนก็พร้อมจะลงเงินทำวิจัย เงินส่วนนั้นก็จะเพิ่มโดยอัตโนมัติ

เพราะส่วนใหญ่จะมีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยที่มีความพร้อมทั้งกำลังคน ห้องปฏิบัติการและอื่นๆ ที่จำเป็นมานานแล้ว จึงต้องมีกำลังคนหรือนวัตกรรมที่มีศักยภาพ และจำนวนเพียงพอเพื่อผลักดันให้ระบบนิเวศนวัตกรรมเกิดและเติบโตรองรับตลาดที่จะขยายตัวอีกเช่นกัน” รักษาการแทนอธิการบดี มจธ.กล่าว

แต่เมื่อเอ่ยถึงระบบนิเวศของประเทศ ผศ.ทิพวรรณกล่าวว่า เมื่อเกิดแนวคิดนี้ขึ้น มักสงสัยว่าการสร้างสถาบันใหม่ๆ ขึ้นมา แต่ในระยะยาว ระบบนิเวศนวัตกรรมไม่ใช่โครงสร้างพื้นฐานหรือสถาบัน แต่เป็น“คน” โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ ขณะที่ในหลายประเทศมีนโยบายที่ชัดเจนมากออกมาใน รูปแบบกฎหมาย หรือกรอบการทำงานที่ระบุว่า จะอุดหนุนเงินเท่าไร ตั้งศูนย์การทำงานที่จะคาดการณ์ ไม่เพียงแต่เทคโนโลยี แต่เป็น Innovation Dashboard หรือ

วัดความก้าวหน้าของนวัตกรรมได้ทุกแกน

“ไทยเรากลับไม่มีข้อมูลหรือผลวิจัยมารองรับผลความก้าวหน้าของนโยบายนวัตกรรม เราไม่มีศูนย์ข้อมูลนวัตกรรมหรือสถาบันที่ศึกษาด้านนี้ ซึ่งเป็นฐานข้อมูลสำคัญในการวางแผนนโยบาย ดังนั้น เพื่อรองรับความต้องการเหล่านี้ มจธ.พยายามที่จะจัด

เตรียมทั้งระบบนิเวศและปัจจัยต่างๆ รองรับ เช่น ในอาคารเคเอ็กซ์ที่มีสถาบันวิจัยนโยบายวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม (STIPI) ที่จะเป็นข้อมูลสนับสนุนนโยบายด้านนวัตกรรมของประเทศ”

นอกจากนี้ยังมีศูนย์ Big Data Experience Center หรือ BX ที่เน้นการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้การสร้างและพัฒนาบุคลากร ตลอดจนผลักดันให้มีการนำเทคโนโลยีปักคตาไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างมูลค่าเชิงธุรกิจที่เป็นรูปธรรมและชัดเจน, ศูนย์การพัฒนาเอสเอ็มอี ร่วมมือกับหลายหน่วยงาน วทน. ไปช่วยผู้ประกอบการให้เข้มแข็งขึ้น

และในปี 2562 จะเกิดศูนย์ Social Lab เป็นสถาบันการเรียนรู้สำหรับสตาร์ทอัพที่ทำธุรกิจเพื่อสังคม ที่ต้องทำธุรกิจให้ได้เงินโดยไม่โกง

แนะปลดล็อกสัญชาติเพื่เด็กเรียนวิทย์

กรุงเทพธุรกิจ ● ผู้บริหาร มจธ. มองว่า ปัจจุบันความนิยมเรียนสายวิทยาศาสตร์น้อยลง ปลายทางในการเป็นนักวิทยาศาสตร์หรือนวัตกรรมที่จะสร้างนวัตกรรมขับเคลื่อนประเทศก็มีแนวโน้มที่จะลดลงตามไปด้วย ในเบื้องต้น หากไม่ยึดติดว่าต้องเป็นสัญชาติไทย ก็ควรจะรับเข้ามาก่อนเพราะประเทศที่เจริญแล้วก็ใช้วิธีแบบนี้ เปิดกว้างคนในประเทศทำงานร่วมกับคนจากต่างประเทศ เพราะไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของทรัพยากรนั้น แต่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรเหล่านั้น ต่อมาคือ เรายังไม่ได้ใช้ภาคเอกชนอย่างเต็มที่ทั้งที่มีศักยภาพมาก

“การสร้างคนและการพัฒนาประเทศด้วย วทน. ไม่ได้มา 3 ปีแล้วได้เลย แต่ต้องใช้เวลา 1 ชั่วโมง เหมือนจีนที่เร่งสปีดเต็มที่ ก็ยังใช้เวลา 1 ชั่วโมงที่เสริมทัพด้วยนโยบายที่ชัดเจน การเลือกเทคโนโลยีที่จะสนับสนุน

อย่างเหมาะสม การส่งเสริมภาคเอกชน และทำอย่างต่อเนื่องไม่มีหยุด” รศ.สุวิทย์ กล่าว ที่สำคัญ ใส่เงินลงไปมาก ก็ไม่ได้หมายความว่าจะได้นวัตกรรม ยกตัวอย่าง สวีเดนที่ลงเงินวิจัยและพัฒนามหาศาล ก่อนจะพบว่า เม็ดเงินที่ลงไปนั้น เกิดเป็นนวัตกรรมเพียงน้อยนิด แต่นวัตกรรมประเทศเกิดจากสิ่งอื่น เช่น Spotify ซึ่งรูปแบบนี้เริ่มมีให้เห็นหลายประเทศหลังๆ เริ่มมีการตื่นตัวและรู้ว่าเงินไม่ใช่ทางออก แต่เป็นองค์ประกอบระหว่างวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร ระบบนิเวศนโยบายนวัตกรรมที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ซึ่งตอนนี้ทุกคนกำลังศึกษาว่าจะไรกันแน่ แต่ไม่ใช่เงิน

“เงินไม่ได้สร้างระบบนิเวศ แต่เมื่อระบบนิเวศเกิดแล้ว จากนั้นเงินพันธมิตรจะตามมา นี่คือเหตุผลที่ มจธ. เดินหน้าบูรณาการนิเวศนวัตกรรมเพื่อผลในระยะยาว”